

Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškoga št. 20. I. nadst. ... Posamezne številke v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 21 vln. Oglasi trgovcev in obrtnikov ... Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Wilsonov odgovor na avstro-ogrsko mirovno ponudbo.

Wilson se ne bavi z avstro-ogrsko ponudbo; prepušča odločitev Čeho-Slovakom in Jugoslovancem. — Proglas Jugoslovanskega Narodnega Sveta.

WASHINGTON, 19. (Reuter.) Besedilo odgovora Zedinjenih držav na noto avstro-ogrske vlade, podane 4. oktobra 1918, katerega je državni oddelek po švedskemu poslaniku v Washingtonu sporočil švedskemu ministru zmanjih stvari, se glasi:

»Državni oddelek 18. oktobra 1918. Gospod! V čast mi je, da potrjujem sprjem Vaše note, podane 7. oktobra, s katero ste izročil sporočilo avstro-ogrske vlade predsedniku. Predsednik mi je naložil sedaj, naj Vas naprosim, da bi bil tako prizajen in sporočil e. in kr. vladi naslednji odgovor:

Predsednik smatra za svojo dolžnost, da sporoča avstro-ogrski vladi, da se s predležečim predlogom te vlade ne more baviti, ker so se od njegove poslanice sem, podane 8. januarja, dogodili dogodki največjega pomena, ki so morali izpremeniti pristojnost in odgovornost vlade Zedinjenih držav.

Med pogoji, kakor jih je predsednik podal tedaj, se je nahajal naslednji: »Avstro-ogrskim narodom, za katere želimo, da bi jim bil zavaran in zagotovljen

prostor med narodi, se mora zamisliti kar najsvobodnejša možnost samosvojega razvoja.« Odkar je bil zapisan ta stavek in izgovorjen pred kongresom Zedinjenih držav, je vlada Zedinjenih držav priznala, da obstoji med Čehoslovaki in Nemci ter avstro-ogrsko državo vojno stanje in da je čehoslovaški Narodni Svet de facto (dejavski) voljoča država, ki je opremjena s primerno zakonito oblastjo, da vodi vojaške in politične stvari Čehoslovakov. Vlada Zedinjenih držav pa je tudi na najdalekosežnejši način priznala pravičnost stremljeni Jugoslovancem po svobodi.

Predsednik zato ni več v stanju, da bi priznal samo avtonomijo teh narodov za podlago miru, temveč je prisiljen, vztrajati na tem, da naj so oni, ne pa on, sodnik i. k. kakšna akcija s strani avstro-ogrske vlade bo zadovoljila zahteve in mnenja narodov o njihovih pravicah in njihovih dolžbici kot članov družine narodov.

Sprejmite, gospod, ponovno zagotovilo mojega najvišjega spoštovanja. Robert Lansing.»

diginja do reke in izvojevale pove uspehe. Osvajajo so vas Memovret in gozd Andigny in nepredovale za 5 km. Ob izredno težavnih razmerah so dosegle zvečer dohode v Hannapes, Grand Verly in Noyad (?) in se polastile vasi Grauvais, Grougie, Atsonville, Bernot Hauteville. Francozje čete so napredovale severno Sery les Mezleresa do Surfoutaina in se severno Noyvion Catillona približale Oisi na 9 km. Zasedle so 10 vasi in ujele 1500 mož. Na obeh straneh Vouzieresa je prekoračila francoska pehota Aisne. Vas Vandy in razna kot oporišča pripravljena sela so v naših rokah in ujetih je več sto mož. Dalje zapadno se nadaljuje boj ki se razvijajo za Francoze ugodno.

Belgijsko uradno poročilo.

18. okt. zvečer: Tekom dneva trdovraten odpor sovražnika na črti Brügge—Ostcamp—Wyghe—Thielde—Ostrosebeke. Posrečilo se nam je, da smo premagali odpor sovražnika vzhodno Ostcampa, med Wyghenom in Thieldom in vzhodno Ostrosebeke. Južno Brügge je belgijska armada znatno napredovala. Zasedla je Ostcamp in se približala Brügge. Druga angleška armada je izbojšala svoje črte južno Lysa in prekoračila na več točkah progo Courtrai—Monsdoroth. Zvečer so zasedle angleške čete mestni Roubaix in Tourcoing. Južno Lysa je došla nepoškodovano in močno obdelana. Prebivalstva je mnogo. Nemci so odvedli veliko število možkih s seboj. Tourcoing in Roubaix sta nepoškodovana. Prebivalstvo v Roubaixu šteje 65.000, v Tourcoingu 60.000. Mestne oblasti že delujejo in imajo za dva tedna živl.

Angleško uradno poročilo.

18. okt. zvečer: Angleške in amerikanske čete so danes nadaljevale napade na fronto Bohain—Le Cateau in skupno s Francozi znatno napredovale na desnem krilu. Zavzeli smo vasi Wassigny in Ribaucourt in vdrti v Bazuel, kjer se vrše še boji. Ujeli smo 1200 mož in uplenili par topov. Med prekopom Sensée in Lyso je bil sovražnik vsled uspehov naših čet prisiljen, da je nadaljeval svoj umik. Čete generala Horna so zavzele Douai. Na tej fronti smo dosegli splošno črto Marquette en Ostrent—Masny—Bersee—Fretin—Salngrin. Čete druge armade se nahajajo vzhodno Roubaix in Tourcoinga.

Rajstaz. Seja klubovih načelnikov.

BEROLIN, 20. (Kor.) Klubovi načelniki rajstaza so imeli danes dopoldne sejo. Na plenarni seji, ki se bo vršila v torek, ob 2 popoldne, bo govornik najprej državni kancelar. Nalozje se bo vršilo splošna politična razprava, ki bo trajala 2—3 dni.

Usodni dnevi v Avstrijo.

»Arbeiter-Zeitung« je priobčila v svojem izdanih od minole srede članek, v katerem je z vso odkritostjo, kaj nazorno in izrazito črtala tezo usodnosti trenotkov, ki jih preživlja sedaj monarhija. Vse sile, vezane doslej, se razrešujejo, se stegajo in majojo zagrabo, o kateri se je sodilo, da je ustvarjena za večno in da more kljubovati vsem silam. Vsi narodi tekmujejo naravnost v izpovedovanju, da se hočejo ločiti od te narodnostne države ter da hočejo svojo usodo ločiti od njene. Sedaj se je začela tudi na Ogrskem uveljavljati protidržavna struja. Že danes je videti, da so dnevi družinske šteti. Tudi sanje o avstrijsko-poljski rešitvi so odsanjane. Poljski regentski svet je stresel s sebe okove, ki ste mu jih nadeh okupacijski vlasti in hoče uresničiti neodvisnost Poljske.

Razpustil je državni svet — to nadomestilo za resnični ljudski zastop, in sklicati hoče deželni zbor, izvoljen svobodno od naroda, ki naj uradno bodočo poljsko državo. Energija, s katero je regentski svet razbil okove, kaže jasno, kako temeljito se je spremenilo razmerje moči v vsej Evropi po preobrtu na zapadu. Te razmere se niso opirale na pravico, ampak na moč. Ta pa je postala čbнемogla. Upor narodov v Avstriji in na jugu, stremljenje Ogrske po neodvisnosti, odpad avstro-ogrske rešitve: težki usodni dnevi so pršili na habsburško državnost.

Dolgo niso hoteli pri nas razumeti mednarodnega značaja avstrijskih vprašanj. Trdovratno so se odtelali izpoznanju, da svet ne more pozabiti, kje je bilo izhodišče sedanji svetovni vojni in kje treba toraj začet s tisto novo uredbo, ki naj za vedno zamaši vire nevarnosti za mir. Sedaj pa so slednjič sprejeli tisto točko Wilsonovih mirovnih pogojev, ki naj narodom Avstro-Ogrske zagotovijo avtonomen razvoj. Saj je moral naš ministrski predsednik sedaj sam priznati, da je prišlo do popolnega preobrata v staro avstrijskem razmerju o razmerju narodov od države in te poslednje do narodov. Dostoj se hoteli dovoljevati narodom le tliko pravice in svobode, kolikor dopušča to obstanek »edinstvene države«. Ta je bila prva in neizogibna in potem se le so prihajali narodi v poizvedbo. Sedaj pa se je razmerje preokrenilo: država naj nastopa še le, ko bodo narodi zadovoljni! Nje vsebina bodi le to, kar jej dovolijo narodi! Ti se nočejo več pokoriti sili ampak delati hočejo le po lastni volji. Sami hočejo odločevati svojo bodočnost in isto vez, ki naj jih spaja vse. Država more ostati in obstati, če dobe narodi pravico, da sami določajo svojo usodo. Na silo in nasilje ne more več država naslanjati svoj obstanek; marveč se more le še nadejati, da jo narodi priznajo iz svojevoljne izpovedanja ne potrebnosti.

To je usodno vprašanje Avstrije in nič manje tudi Ogrske. Zakrivali bi resničnost stanje stvari, ako bi si hoteli prikrievati dejstvo, da pri večini narodov v njihovih sedanjih željah nedostajajo predpogoji za »skupno delovanje« za »skupno cilje«. Te želje streme danes po ločitvi, za tem, da bi šli narazen. Danes ne živijo v narodih samo hrepenenje, marveč vidijo pred seboj tudi možnost, da prerežejo vsako vez in da se bodo mogli živeti v svoji lastni državnosti. Kar danes država ponuja narodom, je veliko, neskončno veliko, ako merimo to na dosedanjih razmerah. Da je prišlo to pred nekoliko meseci in dobrotoljno, ne bi bilo zgrešilo svojega učinka! Ali danes dozorevalo stvari z grozljivo silo in tudi en sam dan izražja in zaključuje proces nastajanja za mnoga desetletja. Kar bi se bilo pred nedolgo časa narodom zdelo kot pridobitev, se jim danes vidi odrekanje. Danes ostala le še nada, da more državnost, na katero navajujemo vsi in je nikdo ne brani, rešiti svoj obstanek iz te orjaške borbe. Celotna naša ministrski predsednik, ki bi bil prav za prav obvezan v zmago vitvo vero v nerazršljivost dežele, ki jo predstavlja: celo on ni imel poguma do več, nego do — nade.

Prvi nas obrabuju radi svoj pogled v Nemčijo in opozarjajo na zgodnjske socialni demokrati, ki priznavajo državo in sodelujejo za nje rešitev. Pri tem pa prezirajo, da vsak Nemec, naj bo mešan ali proletarec, more in mora hoteti le državo svojega lastnega naroda, da se torej v Nemčiji bore proti obliki države, proti nje razrednemu značaju, ne pa proti državi sami, ne proti dejstvu, da enoten narod imej svoj izraz v enotni državi. V Avstriji pa je stvar iz temelja drugačna: tu je država sama, nje pravica do obstanka izročena obupnosti, in to ne le od kake manjšine, ampak od pretežne večine nje prebivalstva. »Domovinsko mišljenje« ne more viseti v brezračnem prostoru in od silaja minulosti tudi ne more živeti. Če je narodi hočejo, je narodnostna država usiljevanje, a za našino organizacijo ni dobiti navdušenja.

Za to je potrebno pred vsem, da se izpoznajo pogoji za možnost obstanka narodnostne države in da se ne poseže preko zahtev teh pogojev. Usodno vprašanje Avstrije je torej, da izpozna, kako more država sploh obstati, ter da se zadovolji s tem skromnim položajem kot železno potrebo. Kajti, vedno bolj dvomljivo postaja, ali bo možno zagotoviti celo ta preostanek proti navalu vseh sil!?

Ne pozabimo leta 1885!

Profesor dr. Rudolf Horvat priobčuje v »Hrvatski Državi«:

Srce mi igra radosti, ko vidim, da se slednjci bliža dolgo in željno pričakovani čas obračuna z Ogrsko. »Neka bude svakom svoje, Hrvatska Hrvatima!« je peval nekdanji rodoljubni hrvatski pesnik Avgust Harambašič. Mi želimo vrniti Ogrski pošteno vse, kar je njenejga; ali, zato zahtevamo, da tudi Ogrska povrne nam, kar je naša, a se ne nahaja v Hrvatski. To so — med drugimi — tudi tisti spisi, ki so jih Madjari leta 1885 iz hrvatskega deželne arhiva na tatinski način odnesli v Budimpešto. Evo — za kaj gre:

Kadar je izumrla kaka velikaška, ali plemenitaška rodobina je dal kralj njene spise spraviti v komorski arhiv, ki se je nahajal v Požunu. Isto se je dogajalo s spisi: odpravljenih samostanov. Tako so pršli v komorski arhiv spisi izumirlih hrvatskih rodbin: knezov Zrinjskih, Frankopanov, Morovičev, Gorjanskih, Patačičev, Maleničev, Karličev, Magdaleničev itd., kakor tudi odpravljenih samostanov: pavlinskih jezuitskih in frančiškanskih. Vsakdo bo razumel, da se med temi spisi nahaja dragoceni podatki za hrvatsko politično, socialno in kulturno zgodovino, a vrhu tega še tudi neštetih prilog, ki zanimajo hrvatske pravnike in jezikoslovce.

S patentom cesarja Josipa II. je bil komorski arhiv prenesen v Budimpešto, kjer so ga koncem 18. stoletja spravili v kr. ogrski državni arhiv. Ob tej priliki bi bili morali izločiti spise hrvatskih rodbin in samostanov ter jih spraviti v kr. deželni arhiv, osnovan v Zagrebu ravno v letu 1744. To zamudno je popravil Ivan pl. Kukuljević, katerega je slavni ban Jelačić l. 1848 imenoval ravnateljem kr. deželnega arhiva. Kukuljević je bila 30. decembra 1849 poverjena naloga, da gre v Budimpešto in da tam prevzame za hrvatski arhiv tiste spise, ki izhajajo iz Hrvatske. Kukuljević je izvršil to nalogo 8. avgusta 1850. ob pomoči Jurija Koritića, beležnika srijemske županije. Spise je izročil Fran Besze de Megyer, ki je bil tedaj ravnatelj pečtanskega arhiva. Besze je pod svojim podpisom na zapisniku dostavil opazko: »Salvo jure sacrae Hungariae coronae«, kar pomenja: »Varujmo pravo svete krone kraljevstva ogrskega.« To mu služi v čast, ker je zaslužno in vestno vršil službo arhiva ogrskega. Z njim sta podpisala zapisnik še kraljeva svetnika: Sigismund Loszavecz in Edvard Fluk. Vsa petorica (Kukuljević, Koritić, Besze, Loszavecz in Fluk) so potrdili zapisnik tudi s pečati svojimi.

Ko je bil 1. decembra 1883. Dragotin grof Khuen Hedervary imenovan hrvatskim banom, je dobil — poleg drugih poslov — tudi nalogo, da omenjene spise povrne v Budimpešto. To nalogo je izvršil Khuen dne 15. julija 1885. Tedaj je namreč ban podpisal ta-le spis: »St. 2832 Pr. (to je: predsedništvo kr. dež. vlade) Kr. hrv. — slav. — dahm. arhiv v Zagrebu. Naloga se temu kr. arhivu, da povrne spise, prenešene leta 1848/9 iz Budina in pohranjene v deželnem arhivu, z dotičnimi členki, skupno po priliki 170 knjig po številu, izroči temu predsedništvu.«

Tedanji arhivar Josip Miškatić je bil tedaj na letovišču v Sv. Jani pri Jastrebarskem. Spise je izročil Stefan Kralj, sluga arhiva, starec 80 let. Ta mi je pripovedoval, da sta v arhivu vso noč delala dva Madjara. Spise sta jemala s police in jih stavljala v skrinje. Ko je napočilo jutro, sta stala pred bansko palačo dva spediterska voza, a na njih 15 večjih zabojev. Nikdo mimooidočih ni niti slutil, da je v teh skrinjah hrvatska stara in svetinja, ki so jo Madjari še istega dne po železnici odpravili v Budimpešto. Nam so ostali samo registri, iz katerih doznavamo vsaj to, kaj vse so Madjari odnesli.

Smatram za svojo rodoljubno dolžnost, da na ta rop opozorim narodne zastopnike v tem usodnem času. Očitno je, da skoro likvidiramo »realno unijo« z Ogrsko. Prečin hrvatske likvidatorije, naj povodom likvidacije ne pozabijo na hrvatske arhive, ki so bili leta 1885 odnešeni v Budimpešto. Povrnite nam! Te drage vire za hrvatsko zgodovino! V zamene morete vrniti Ogrski vse madjarske — železniške uradnike, ki so ob kršenju 46. paragrafa nagodbe nameščeni v Hrvatski.

U zaželjeni deželi.

Pišče Fr. pl. Suklje. V. Uprava in ustava.

Namenoma sem na prvo mesto svoje razprave postavil upravo. Iz dvojnega razloga. Prvič, ker sta me učili zgodovina in praktična politika, da je uprava mnogo važnejša od ustave. Naravnost rečen, navzile slabi, povsem nedostatni ustavi zamoreta narod in država prav dobro slajati, ako je le uprava dobro urejena, dočim celo najpopolnejša ustava kaj malo zaleže, ako je uprava slaba in koruptna. Potem pa je drugič pomisliti, da v sedanjem položaju niti mogoče ni, izdelati točnega načrta bodočje Jugoslovske ustave. Teoretično se da isti pač izumiti brez posebnih težav, toda v naprej odrekan praktično veljavo takemu poskusu. Saj niti obsega ne poznamo državni jednoti! To pa je absolutno potrebno, sicer zidamo v zrak in izumljena ustava bode visela v oblakih! Podoben bi bilo možu, kateri bi pri kakem stavitelju hotel naročiti načrt nove zgradbe, ne da bi imel lastne stavbene parcele. Noben resen stavitelj ne bi maral prevzeti takega naročila. Saj mora imeti gotovo stavbišče, ogledati si mora teren, izmeriti njegove dimenzije, prilagoditi se mejasem, uvaževati vse okolnosti, — stoprav potem zamore načrtati primeren osnutek. Tako tudi zakonodajalec, sicer vsistari sablensko delo, katero nikoli ne more zadostovati istinljim potrebam.

Z ozirom na dejanske razmere, kakor jih podaja negotova sedanjost, omejiti se hočem zgolj na vprašanje ustavne kompetence in sicer s tablišča slovske skupine. V teh mejah glasi se problem: »Kaj se pridriži našemu dežel. zboru, kaj se odstopi v skupno posvetovalno jugoslovskega parlamenta?« Vodilna misel mora biti tudi pri tej odmeritvi delokroga, da naj skupno ostane le to, kar zadeva celokupnost ter se s skupnim sodelovanjem bolje in uspešneje da urediti. Vse drugo z mirno vestjo lahko prepnuščamo posameznim deželam in njih deželnim zborom.

Tako gre brezdvomno in izključno slovskega deželnemu zboru vsa zemljska kultura v celum svojem obsegu. Dotične svoje potrebe najbolj poznamo sami in najbolj hono sami skrbeti zanje. Nadejam se, da se v tem pogledu ne bode mo ustrašili niti tako velikopotesnih akcij, kakor jih zahteva vodna preskrba v Istri, Suhi in Belokranji, namakanje krškega polja v spodnjem njegovem delu, pogodovanje naših kraških pokrajini itd. I posebno važnost polagati je v tem oziru na dobro strokovno vzgojo, tedaj spadaj tudi celo strokovno poljedelsko in gozdarsko šolstvo v področje deželne zakonodaje in deželne uprave.

Na prevzemanju polju narodne izomike ločil bi kompetence. Ljudsko šolstvo za našo slovske skupino in v zvezi z njim vzgojo učiteljskega naraščaja prislodi bi ljudskemu deželnemu zboru. Saj mora ljudska šola pripravljati mladino neposredno za praktični poklice, za delansko življenje in le-to razvijati se pri nas v poljedelski Sloveniji pod drugim pogoj nego na primer v Boki Kotorski. Nikjer morda ni avstrijska centralizacija toliko škodovala kakor baš pri ljudski šoli. Ne omejujemo tedaj deželne avtonomije, kar se tiče ljudske šole: vsaka dežela naj si uredi ljudsko šolstvo po svojih inštitutih potrebah!

Drugače pa pri srednjem in visokosolskem poklu. Tukaj bi pretirano razcepilje celo škodovalo. Čemu bi na primer stnjevalja v Kranju ali realka v Mariboru morala biti urejena po drugem učnem načrtu kakor svsotne učilnice v Zagrebu ali Sarajevu? Notranjeja govoda ni, potem pa je pomisliti, da bode v bodoči Jugosloviji trgovski, gospodarski in družabni stik med posameznimi deli jugoslovskega naroda mnogo intenzivnejši nego danes ter da bode premožgkrat naravnost kazalo očetu, da svojega otroka iz tega ali onega razloga z doma pošlje na srednjo šolo druge jugoslovske skupine. Prosta mu bodi pot — ne zapirajmo si je sami po nepotrebnih, da celo kvarnih razlikah v srednješolski zasnovi!

Isto velja tudi glede visokih šol. In tu si pri tel priliki dovoljujem odkrito besedo, katera slove: Odnemo Slovenci vsaj začasno od svoje slovske univerze? V trenutku, ko se zavedamo, da smo en narod s svojimi hrvatskimi in srbskimi brati, smelo za nas nerodajni biti zgolj strokovni razlogi in oziri. Naše vseučilišče bodi vsaj za sedaj v Zagrebu, kjer naj bodi prosto slovskim docentom, ako jim drago, predavati v slovskem

Proglas Narodnega Sveta Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Narodni Svet Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki je zboroval 17., 18. in 19. oktobra t. l., naznanja narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov, da od tega časa, pooblaščen od vseh narodnih strank in skupin, prevzema vodstvo narodne politike. Od sedaj ne bo v splošnih narodnih vprašanjih nebena stranka, niti skupina, niti parlamentarna skupina več vodila nikake posebne politike, niti se posamezno pogajala s faktorji izven naroda, ampak bo v vseh teh vprašanjih v bodoče edini predstavitelj in odločilni čimitelj Narodni Svet.

Narodni Svet, katerega vodijo velike ideje narodne samoodločbe in demokracije, ki so tudi že pred vojno prešinjale ves naš narod in ki so tekoma vojne zmogale v mednarodni politiki, določa za rešitev našega narodnega vprašanja sledeče temeljne zahteve:

1. Zahtevamo zedinjenje našega celokupnega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem njegovem narodnopisnem ozemlju, ne oziraje se na katerekoli si bodi deželne in državne meje, v katerih živi sedaj — v enotno, popolnoma suvereno državo, urejeno po načelih politične in gospodarske demokracije, kar vsebuje odpravo vseh socialnih in ekonomskih krivic in neenakosti.

2. Zahtevamo, da bo na bodoči mednarodni mirovni konferenci naš narod enotno zastopan po svojih posebnih odposlancih.

3. Zato odklanja »Narodni Svet« načrt rešitve našega narodnega vprašanja v smislu avstrijskega cesarskega manifesta

z dne 16. t. m., kakor tudi vsak bodoči predlog, ki bi stremel za tem, da se reši naše narodno vprašanje delno in da se mu odčuzame njegov mednarodni značaj.

4. »Narodni Svet« smatra, da se bo edino s sprejetjem teh načel zamislil trajen mir med narodi, združenimi v svobodnih državah, in s tem omogočila zveza narodov in splošno razoroženje.

5. »Narodni Svet« izjavlja, da se bo v smislu »Splošnih načel demokracije« zamislil vsem drugonarodnim manjšinam v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov svoboden razvoj, sosednjim državam v zaleđu pa omogočil in zamislil trgovsko-prometni dostop na morje, toda ne da bi bila s tem prizadeta naša teritorialna celovitost in državna suverenost.

»Narodni Svet« poziva celokupni naš narod ene krvi in jezika, ene duše in srca, da se za oživotvorenje teh zahtev in načel zavzame z onov vdanostjo in samozatajevanjem, kakor ju zahteva ta usodopolni čas.

Strnimo se torej vsi v eno veliko, nerazrušno narodno kolo, ki mu je pred očmi samo veliki ideal narodnega zedinjenja, svobode in neodvisnosti, da se s tem pokažemo vredni velikega časa, v katerem živimo, in velikih nalog, ki smo jih prevzeli!

V Zagrebu, 19. oktobra 1918.

Za »Narodni Svet Slovencev, Hrvatov, in Srbov«:

Predsedništvo: Dr. Anton Korošec, dr. Ante Pavelić, Svetozar Pribičević.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 20. (Kor.) Uradno se javlja: Na jugozapadni fronti nobenih posebnih dogodkov.

V Albaniji se vrše naša gibanja brez imenovanih vrednih motitev. Na obeh straneh južne Morave so bili sunki sovražnika odbiti. Srbi so zasedli Zajčar. Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 20. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — V Flandriji smo v izvrševanju dne 18. oktobra javljenih gibanj izpraznilni Brügge, Thiel, Courtrai in zasedli nove postojanke. Pred nami so se vršili živahni boji v srednjem ozemlju. Zvečer je bil sovražnik južno Sluisa ob belgijsko-nizozemski meji. Zapadno črte Maldeghem—Uršel, pri Koeku in Markeghemu, severno Courtraija, je prodiri sovražnik z oddelki preko Lysa. Južno Courtraija je dosegel često Courtrai—Tournay in sledil na obeh straneh Douajia jugovzhodno črte Orchies—Marchelles.

Na bojni fronti med Le Cateaujem in Oise je nastopil včeraj bojni odmor. V naših novih črtah ob prekopu Sambre—Oise smo v bojni dotikli s sovražnikom.

Odselka Serre in Souché sta bila tekoma dneva cilji močnih sovražnih napadov. Severovzhodno La Fera, na severnem bregu Serre je bil napadajoči sovražnik odbit z ognjem in v boju iz bližine. Istotako so se izjalovili južno Crecyja z močnimi silami

izvršeni napadi v protisunku saksonskih bataljonov. Na cesti Laon—Marle se je ustalil sovražnik v manjših delih naše postojanke. Na obeh straneh nižine Souché je bil odbit sovražnik po hudem boju. Tudi na severnem bregu Aisne je napadel sovražnik po močni topovski pripravi in potisnil severovzhodno St. Germainmonta naše sprejdenje oddelke nekoliko nazaj. Na fronti ob Aisni, med Attignyem in Olizyjem narašča bojno delovanje sovražnika. Na obeh straneh Vouzieresa se je tekoma povernih napadov ustalil na višinah ob vzhodnem bregu Aisne. Poveljnik 199. pehotne divizije, gnf. Pattkammer, je z osebnim nastopom ustavil sovražni napad na višinah vzhodno Vandyja. Med Olizyjem in Grandprejem so bili srđiti napadi nasprotitika odbiti pred našimi črtami. Na obeh bregovih Meze tudi včeraj je topovsko streljanje sovražnika.

Jugovzhodno bojišče. — Na Bukoviku, severozapadno Aleksincea, so bili sovražni napadi odbiti. Sovražnik je zasedel Zajčar v dolini Timoka.

BEROLIN, 20. zvečer. (Wolff.) Vzhodno Kortrika se nadaljuje srđiti boji. Na obeh straneh Solesmesa in Le Cateauja so se na široki fronti izjalovili močni sovražni napadi. Uspesni delni boji v serreskem odseku in na vrhovih vzhodno Aisne. Vzhodno Vouzieresa smo zavrnili sovražne napade.

Prvi generalni kvartirnojster pl. Ludendorff.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Francosko uradno poročilo.

18. okt. zvečer: Zapadno Oise so čete prve armade danes zjutraj obnovile svoj pritisk od An-

jezik. Glejmo predvsem, da se jugoslovanska univerza v Zagrebu docela popolni in ojači. Spraviti moramo zavod na visok, vredno kulturnega naroda, tako da se bo uspelo močnejši in uspešnejši visokoljudni delnici kulturnega sveta. In stoprav potem, ko je isto zadostno opremljeno z vsami inštituti in kabinetmi, zbirkami in delavnici, stoprav potem si omislimo drugo jugoslovansko univerzo na slovenskem ozemlju, katere naj prednostno tekmuje s starejšo svojo sestrico!

Mi radi tega ne bi pretakali, če se prva jugoslovanska tehnika prav kje drugod ustnovi in ne na Slovenskem, toda z vse odločnostjo bi vztrajali pri zahtevi, naj se bogato opremi ter na vse stroke raztegne slovenska državna obrtna šola v Ljubljani. Po mojem mnenju bodi ona zavod, kateri naj preskrbi razvijajočo se jugoslovansko industrijo s praktičnimi inštituti. Sem naj približajo učenci z vsch krajev širne Jugoslavije, da se z uče v vsaki panogi obratnega pouka.

Tudi postavljata o trgovskem solstvu osrednja bodi v osrednjem jugoslovanskem parlamentu. Pri tem je pa gledati na to, da se doseže jugoslovanska trgovska visoka šola in sicer v Trstu, kjer je naravni njen sedež. Morda bi kazalo, združiti jo z internatom, da se na ta način mladina obvaruje sklanjav in nevarnosti, pretežitni njeni nezkušenosti v lahakem pomorskem mestu.

Skupno mora se dajle obravnavati in urejati vsa sodna zakonodaja, potem s malimi izjemami vse, kar se tiče trgovine, torej tudi zakoni o patentih in trgovskih znamkah. Osrednjemu parlamentu bi prepusili vse, kar je zvezi z železnicami, s plovnimi potmi na vodi in na suho, dočim bi ceSTE menda bolje se dale opraviti po državnih zakonih. Posebno važnost pripadam na navtiško šolo. Naji hrvatski in srbski bratje v Dubrovniku in hrvatskim Primorju so itek svetovotomni izborni mornarji, ali o Slovencih sem do duse uverjen, da bodo s svojo državiteljsko in lahakravnostjo skazali se na morju, kakor hitro jim slokovna šola nudl primerno izobrazbo. V starih časih so naši predniki po svetu sloveli kot prevozniki, naj prevažajo scelje potomi pod jugoslovansko trobojnično srbsko vlogo po sinlem morju! Tako zaljubljen sem v to idejo, da bi mój na ludo baš pri navtičnem solstvu napravil izjemo ter ga podredil državnim zakonodaji.

Pri finančni bo lediti med državnimi in državnimi finančaji; kakor sem uže namignil na drugem mestu, bo drba država in dežele dotrafi s posrednimi samostojnimi dohodki. Samo po sebi se razume, da finančno in davčnokmetični zakoni o državnih dohodkih sklenejo se v osrednjem jugoslovanskem parlamentu.

Pravno bi bilo danes, ako bi hotel dotakniti se kompetence glede delovite vnanje politike in glede voljstva. O teh prevážnih predmetih bodo govorili stoprav tedaj, če se svetovna vojska končno odloči ter se napravi docela jasen položaj. Pač pa moram odgovoriti na vprašanje, komu poverim ureditve verskih zadev in stvaritev verskih zakonov? In v tem podletu se mi vsiljuje po resnem preudarku prepričanje, da bi kazalo tudi to znamenito gradivo prepušciti legistivni deželni zborov. Dobro znam, da se dajo največji tehnični razlogi tudi za pristojnost centralnega parlamenta.

Ali baš v verskem oziru homo v bodoči Jugoslaviji v vsaki deželni skupnini dokaj prisani, dočim imamo v slovenski skupni kompaktno celico varnega in lahakravnega prebivalstva skoraj brez drugovergskoprifasit. Uverjen sem, da homo mi Slovenci, izdajci po brehkih skušnjah dolgoletnega hrvatomernega boja, zleeka si med sobo uredili zakonite razmere katoliškega bogoslužja, zlasti če se držimo gesla: »Prosta cerkev v prosti državi!«

Manj gotovo je pa to v celokupni Jugoslaviji, tako mečoviti v verskem oziru, in mlada, komaj porojena država potrebuje notranji mir. Kologa ne kaže ogrožati po verskih sprih. Vzemimo na primer le prevážno vprašanje, komu naj poverimo vodstva matric in vdehi homo, da spajajo tudi bogoslužna zadeva med one, katere najbolje rešimo na avtonomni podlagi.

Mi hočemo Jugoslavijo. Skušal sem, predstavljati si, kako bi v jugoslovanski samostojni državi Slovenci in pa Istranski Hrvatje zamogli osopaviti svojo uralvo. Pri tej priliki sem nekako bolje poudaril tudi pod oni zastor, kateri nam dandanes že zakriva bodočnost jugoslovanske nastava. Izročam svoj obrabv pretres in oceno naši javnosti. Pristisť zgodovinske šole in kaj naklonjen primerljivati medel, vendar svojega umevanja nisem obramneli s citati iz raznih ustavnih in upravnih zakonov drugih držav. Namenoma ne. Oboje namreč, usljava in uprava, vzrasti mora iz realne ishitnosti narodnega življenja, sicer je slabotni plačati, narodno škrapalo, katero se kaj lahko prilaga samentnemu životu. Raiši sem za svet vpraši praktične skušnje svetovna lastnega političnega delovanja. In v tem pogledu sem morda doživljal več nego večina sedanjih naših politikov. Opazoval sem zbiranje našega javnega organzma z različnih stališč. Kot mnogoletni državni in deželni poslanec, kot državni uradnik in predstojnik samostojnega urada ter naposed kot deželni glavil in vrhovni šef deželne avtonomne uprave. Vsebinsko svetlih študij in skušnjaj podajam v teh člankih, zadovoljen bodem z uspehom, ako z njimi zmožna vsestransko razpravo o globoki prchlehi naši nprave le pa ustave!

Aprovizijske stvari.

Govodina za netaovite sije.

Jutri, v torek, in peturistnem, v sredo, se bo oddalo meso za netaovite šole proti predplačanju št. 22 (razpredelcih sadularna i) zaklapanice za nakup mesa in masle in izročilni izkaznice št. 58 in sicer v torek serije a, b, v sredo serije c, d. Na vsako izkaznico se dobi 10 kg mesa. Prodaja se prične ob 6 jutraj v naslednjih mesetih: S. Nizkiški, Baskovlje 41, Bofla, Gredka, cesta 13, Pustari, Gerija Greta, Degretto, Boccaccio 6, Calin, Bogovčičeva 18, Parositi, P. Caserma 6, Stamslavska, Campanile 17, Viskofni, Cavanna 22, Perlati, Sanitá 9, Rivoli, Lloyd 7, Vattovaz, Giustinielli 5, Vosač, Cavanna 10, Bruna, Beccherie 1, Pasqualini, Marije Terezije 41, Zednik, P. S. Giovanni 6, Polacco, Torroni 26, Mares, ni, Farneti 5, Pontanor, Amalia 32, Malusa, Parisi 15, Morzu, Acquadotto 17, Crisman, Stacion 27, Rodella, Giulia 1, Zwetan, Vrdele-Sv. Ivan, Perlati, Barriera v. 4, Barriera, Barriera v. 15, Loy, Barriera v. 41, Krasnjak, Mohl a vento i, Valentiničič, Madonina 21, Pelli, Istituto 39, Benedetti, Piccardi 28, Fonda, Sottefontane 35, Marussich, Sottefontane 248, Pozzi, Sottefontane 1, Del, zadruge, Sottefontane

tanc 6, Pouscht, del Rivo 34, Del, nabruga, S. Marco 22, Comisso, Campo S. Giacomo 19, Rizzian, dell' Istria 76, Odina, Skodenci 138, Oatznig, Skedenci 50.

Prednji deli s priklado . . . po K 1760 kg.
Zadnji deli s priklado . . . po K 1960 kg.

Domate vesti.

Osrednji odbor »Narodnega Sveta« je boroval dne 17., 18. in 19. t. m. v Zagrebu. Zastopane so bile vse jugoslovanske narodne stranke in skupine. V vseh točkah, ki so tvorile predmet posvetovanja, je bilo doseženo popolno soglasje. Po temeljnih in jako obširnih razpravah so bili vsi sklepi sprejeti soglasno. Z ozirom na veliko važnost in nužnost stvari, ki jih je prevzel »Narodni Svet«, je sklenil osrednji odbor, da ostane v stalnosti. Kakor se nam poroča z dobro poučbene strani, je osrednji odbor »Narodnega Sveta« že zaprosil zunanega ministra za propustnice za potovanje svojih odposlancev v Svico.

Zakaj »Narodno Veče«? Slovenski listi pišajo za »Jugoslovanski Narodni Svet« ali »Narodno Veče« ali pa »Narodno Viječe«. Za nas Slovence je ono in drugo nesprejemljivo, in prav tako tudi za Hrvatse in Srbe. »Viječe« ali »Veče«, z močnika »a«, je naš »Sveto«. Pišamo torej ali slovenski ali pa srbsko-hrvatski, »Veče«, je naš slovenski — »večere«, »viječe« pa sploh ni nič.

Voda iz mestnega vodovoda. Mestni magistrat naznanja, da je vzrok sedanje kalnosti vode v doposlednem zažuranju, da se pa more ta voda uporabiti brez slabih. Mestni magistrat je sklenil, da se prihodnje dni voda vodi še več klora, tako da se ni bati nobenih zlih posledic, četudi bi bila voda še bolj kalna.

So taki časi — še sedel! Urednik spiltske »Nove Debe« je bil puzvan na c. kr. okragnjo glavarsivo, kjer so mu pokazali dopis c. kr. namestništva v Zadru, ki sporoča, da se zamirja temu listu, da je njegovo vodenje »toliko v političnih, kolikor v drugih njegovih publikacijah take naravi, da more razdaržati prebivalstvo in je hujskati proti državnim oblastim in javnim uredbam, pri čemer kaže protidržavno in protivojniško smer«. Dalje pravi namestništvo, da tak način pisanja ogrožava javni mir in red ter da more »pri nepoučenih izzvati nenaspravico utia, kakor da je smer »Nove Debe« odraz načina mišljenja prebivalstva«. Na konec se namestništvo nada, da list spremeni svojo smer, ne da bi trebalo za to »najskrajnejih zakonitih odredb.« — Kaj takega še sedel! Kakor da živimo še tam neke v petdesetih letih absolutizma! Slavno oblasti bi hotelo menda dekretirati, kateri listi dajajo izraza mišljenju prebivalstva — seveda le tisti, ki hvalijo vse gredbe vlade, četudi vsled njih ljudstvo trpi. Ali bi bil to Eldorado za oblasti, če bi mogie proglasiti kot edine glasno »narodnih želja in potreb:« »Laibacher Zeitung« v Ljubljani, »Osservatore« v Trstu. Smotra v Zadru, seveda ob sodelovanju tistih listov, ki zamejajo iz znanih jasi, da morejo živeti in služiti! Potem bi bila najverneje zavarovana »mir in red.«

Kako da bi bilo z brambo javnih interesov — to je seveda vprašanje, s katerim le hujskati razburajo ljudstvo! — Tako se sučejo misli v glavah na namestništva v Zadru in tudi kje drugje. In to — še sedel! Kaj je vendar zagrebla ta naša Avstrija, da jo je Bog kaznoval s takimi upravitelji, ki vsi za dobroga polstoletja šepaje za duhom časa?!

Oskrbnice vojniških sirot (slov. odd.) se prosijo, da pogledajo v teku 14 dni za rešitev izvidnih prosen, ker drugče zastojne denarne podpore in eventualne dovolitve obuvl in oblek. Zaradi velike množice vojniških sirot je nemogoče organizirati pismeno poročati o tozadenevni izidu, in primeri se, da čakajo denarne podpore nedvignjene tedne ali celo meseca, oblike oziroma čevlje pa dobe drugi, ki se poznajo prilagoditi, ker se take stvari ne hranijo. Redne se, v katerih se določajo razne podpore, se vrše redno vsako drugo sredo in v naslednjih dnevih se lahko izve o raznih sklepih. Istotako prosimo oskrbnice, da opozore zlasti za priglasitev novih družin, da so nudne ure slovenskega oddelca vsak ponedeljek in četirik od 4-7 popoldne ter vsako sredo od 10-12 predpohitja, hor se sicer primeri, da se nova obitelji prijavi Italijanskemu oddelku ter se izjavi za delonca iz nevednosti ali delonca iz pzanke, žal, ukoreninjenega strahu in krivivnega mnenja. Za Italijanski oddelku dobe več, kar ni nikakor res. Aho bi bilo res, pa prosimo, da se enaki slučaji prijavijo, ker potem bi bilo vsakobor proti društvenim doledobam in bi to početje vsebovalo nekerekotne namene. Zato prosimo, s takimi slučajji, ako se res gode, na dan, a z gotovimi dokazi. Iz omenjenega vzroka se je baje tudi vpisala v italijanski oddelku vdova Brandolin, Sv. Ivan-Brandeljina št. 780, kateri je gospiča uradnikca vpisala v rubriko materini izicil: Italijanski. Dotična ima 4 otroke. Najsitnejši obiskuje Italijanski šolo, drugi slovenski otroški vrtec pri Sv. Ivanu, iz česar sledi, da no more biti materin izicil Italijanski, posebno se zato ne, ker je mati rodom s Krusa. Zato je nužno potrebno, da imajo oskrbnice odprte oči in da jim drugi naši št. telji arado pri tem na roko, kajli stvar ni tako brezpomembna, kakor bi si ludo misli. Za por čevljev ali malo oblačil se nam utzme izgubiti otrok, ki bi postal vreden sin svojega naroda, kajli trdi se skoro z gotovostjo, da se je v italijanskem oddelku sprej ali slet tito polivalo, da postane to, kar si dotični čitnik želi. Josa dokaz je slučaj, kjer je slovenska (češka) odteti imela svojo dezo v CM šoli in je njena oskrbnica (Nauka) odklonko zahtevala da vdova vzsamo otroke iz slovenske ter jih vpiše v nemško ali italijanski, kar se je tudi iz strahu pred zamero ali zopostavljanjem nličovih koristi tudi zgodilo. No, sicer je rečičen pregovor, ki pravi, da »bi ni voda« in pri sedanjih delitvi v oddelke, ko se morajo izjaviti (!) vdove, k kakšnemu oddelku hočelo pripadati (potrebne je rez to) izjavijo za slovenski oddelci, kjer ne bo gotovo nič manj dobila, kakor v italijanskem, in skbebo se bo za ono kakor »sveti za svoje«. Razvidno je iz omenjenega, da je prošnja po novih oskrbnicah vedno bolj nrasivljona, ker se vdove brez oskrbnih čutijo nekako prizrove, in stavko družin brez oskrbnic se vedno bolj množi. Le slovenska oskrbnica utegoe obramiti narodu svojega varovanja. Naš ubogi narod je izobilni toliko in toliko svojih mož in mladencev, da je obramiti vseakega člana našega naroda velike važnosti, zato mora biti naša prva srb, da obramimo narodu, kar je narodovega. Mi nočemo nič tuzega vsak naj ostane pri svojem, a nikakor ne moremo

dopustiti, da bi nam dragi jemali, kar je naše in tako množili svoje vrste. Slovenska javnost je tozadevno opozorjena in naj gleda, da si ne bo morala reči pri izgubi za narod izgubljene ovčice: »mea culpa«. Skrbti naj, da pride vsak »svoj k svojim« in da reši one, ki so na poti, da bi se zaverili svojemu pokoljenju. In ravno »Organizaciji vojniških sirot« se nudi tu delo »očiščenja in prerolenja« v obli meri. Seveda se to ne zgodi mahoma, temveč je treba potrpljenja. Zato ne smeo naše vrlie pionirke na oskrbniškem polju izgubiti pozuma, ako vidijo, da se jim njih delo navidezno ne posreči. Pogumno naj vztrajajo, in uspeh pride prej ali slej. — Oskrbnica.

Vodstvo CMD ljudske šole pri Sv. Jakobu opozarja starše goincev tega zavoda, da se bo vršil pogreb bivšega vzornega učitelja zavoda, Augusta Wascheta danes, ob 3 pop., iz hiše žalosti, ul. Škeršiča Coronae 686.

Slovensko gledališe. Pozivljam ponovno vse one gde, oziroma gospode diletante, ki bi imeli veselje do sodelovanja na slovenskem odru, da se naj priizane, in sicer osebo pri meni vsak večer med 8. in 9. uro v gled. dvorani »Nar. doma« ali pa pri gospe hčički Biček-Razborničevi, kjer leži pola, v katero napiše vsak, ki se misli priizati, svoje ime, poklic, starost in stanovanje. Komur je ugodneje, pa naj sporoči te svoje podatke na dopisnici, naslovljeni na ravnanilstvo gledališča v »Nar. domu«.

Vaje. Danes, ponedeljek, 21. t. m., ob pol osmih zvečer »Milijona«. Prosim vse sodelujoče, da so točni. Prizeta naj tudi gg. Mislej in Petrat. — Torek, dne 22. t. m., ob 2 popoldne — »Vraga«, zvečer ob pol osmih »Meliona«. Nadalje vaje so razvidne iz lista na črni tabli.

Šentjakobska Čitalnica prosi vse člane in članice, da se po možnosti udeležijo pogreba pok. člana Evgena Durnika, ki se bo vršil danes, ob 2 popoldne, iz hiše žalosti ulica Calvola št. 2. Pevek pevke šentjakobske »Čitalnice«. Skupna pevka vaje je v torek ob 8 zvečer v društvenih prostorih. Prosi se, da se udeležijo vaje vsi točno. — Pevecodja.

Smrt barona Trunka. Često se žuje o baronu Trunku in njegovih »pandurijah«. Ne omenja ga samo hrvatska, marveč avstrijska zgodovina sploh. Z dovoljenjem cesarice je osnoval v l. 1740 na lastne stroške zbor 1000 pandurov, ki je potem porastel na 5000 mož in se odkloval z veliko hrabrostjo kot srednja straža armade v tedanji vojni za dedno nasledstvo. Povrnivši se na svoje posestvo v Reggio (v Kalabriji) so mu napravili mučen proces, obdolživši ga baje po krivem nekkih krutosti, radi česar je dejanski napedel predsednika vojnega sodišča. Radi tega je izgubil vse vojske časti in so ga obsodili v inštirnjo na Spielbergu pri Brnu. Umrl je 14. oktobra l. 1749. v Reggio. Konec njegov je bil tragičen, ker je padel v nemilost pri tistih, za katere se je žrtvoval.

Vojuo - pomožni urad političnega društva »Edinosti« postuje v prostorih »Tržiškega podpornega in brašnega društva« v ulici Caruffa št. 39. l. nad., na levo, in sicer, izvzemši nedelje in praznike, vsak dan od 9 in pol dop. do 12 in pol pop. Ob tem času je urad na razpolago strankam za vsakoversta poljsanja in sestavljanje vlog v vojnoselabnih in raznih drugih zadevah. V slučajih potrebe bo poslujoči uradnik za stranke tudi osebno preceoval na pristojnih mestih.

XVI. večni občni zbor »Čitalnice« pri Sv. Jakobu je se vršil dne 29. septembra ob precejšnji udeležbi članov in članic. Namesto odstopivšega podpredsednika, g. R. Konpara, je otvoril občni zbor g. Pečar in popzdaril navzoče, na kar je tajnik g. R. Pišot prečital tajniško poročilo, ki je bilo sprejeto: K blaginjškemu poročilu, ki je bilo prečital blaginjški Jos. Pečar, se je zahtevalo nekaj pojunsil, ki so bila podana, na kar je bilo sprejeto tudi to poročilo. 3. točka je bila: volitev odbora. Volilo se je po vzkljku. Za predsednika je bil soglasno, izvohien g. Anton Semč, voditelj C. M. šole pri Sv. Jakobu; v odbor pa sledeci gg.: Omerza Ivan, Vlahovič Josip, Pečar Josip, Kocijančič Marij, Može Karel in Pregarc Rudolf; namestnika Kobau Angeli in Jančar Fran; pregledovalca računov Babič Oregor in Vatovec Anton; knjižničar Mirh Josip. — Pri IV. točki »slučajnost« je zborovalec Šorn priporočal, naj se skrbi za izobrazbo in naj se izvolji v ta namen poseben izobrazevalni odsek. G. Pišot je predlagal, naj se zopet obnovijo »Debatni večeri«. Zborovalec Može R. je predlagal, naj društvo pristopi k »Slovenski Matlici« kot doprtni član, kar bi društvo zelo koristilo. G. Pregarc Rudolf je predlagal, da se začne takoj z nabiranjem v to potrebnega denarja. Predloga sta bila sprejeta in po občnem zboru se je najbrlo 105 K v ta namen. S tem je bil davčni red izbran. G. predsednik se je zahvalil zborovalcem za lepo udeležbo, povdarjal potrebnost in korist »Čitalnice« pri Sv. Jakobu in priporočal, naj bi šentjakobski Slovenci pristopili k tej naši šentjakobski trenjavi in jo podpirali. — Na I. odborovi seji dne 10. t. m. se je odbor konstituiral sledeče: predsednik g. Anton Semč, podpredsednik g. Vlahovič Josip, tajnik g. Kocijančič Marij, namestnik g. Jančar Fran, blaginjški g. Pečar Josip, namestnik g. Kobau Angeli; izobrazevalni odsek g. Semč Anton in g. Omerza Ivan; veselčni odsek g. Vlahovič Josip, i. mestnik g. Pregarc Rudolf; arhivar g. Može K-vel, knjižničar g. Mirh J. Mestna zastavljajoica. — Danes se bočdo dopoldne in popoldne prodajali na javni dražbi pedragoceni predmeti, popoldne rabljeno perilo, nastavljena meseca aprila leta 1918, na zastavne listke serije 143 in sicer od št. 17.901 do št. 23.400.

Svezna meserča. Na rocolski postaji je neka ga. Mervičeva, stanujoča v ul. Molin a vento, ki je prišla iz Rikemberka, zaslá pod vlak, da ji je odtrgalo glavo. Bila je seveda tekel urtva. Vzrok nesreče še ni poljsenja.

Napadi so gg. Mestnega učitelja Karla Delneca so napadli na ulici uslužbenec v hotelu Excektor Josip Schilda in dva nemška možarja, Walter Grace in Karel Michael. Delneca je bil precej težko poškodovan in nagedelci so bili aretirani.

Bej med mornarji. V nekim biljevi v ulici S. Nicoló so se spopadli nemški mornarji in je bil neki mornar Gustav Karosel ranjen z nožem. Vzrok spopada je bila ženska, ki ni bila vredna, da bi se bil kdo pretepaj zanj.

PROŠILO SLOVENSKIM, HRVATSKIM IN ČESKIM KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOLIH. POŠLJEJO NAJ SE V NARODNI DOM V TRSTU.

Učiteljski zbor „Slovenske obrtne in trgovske nadaljevalne šole v Trstu“ naznanja prežalostno vest, da je kruta smrt nenadoma ugrabila iz njegove srede gospoda

Augusta Waschte
c. nr. učitelja in vodilca šole CMD, pri Sv. Vidu.

Bil je uzoren učitelj, požrtvovalen prijatelj mladine in najboljši tovariš.

Češko Budjevička Restoracija (Bosakova uzorna češka g. stina v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI
se računajo po 8 vlin. beseda. — Debele tiskane besede se računajo dvojnó. Najmanjša pristojbina: znaša 80 vinarjev.

Dijaku se odda opremljena soba s lepim razgledom in električno razsvetljavo. Dobi tudi hrano. Ulica M.kar 5, l. vr. 17. 29.8

Služkinjo za zakonsko dvojico iščem. Dobra hrana in plača. Baskovlje, ul. Lavretze 99. 29.5

Pozor kmetovalci! Veleposestnik v Trzinu daje v najem zemljišča pod ugodnimi pogoji. Ivan Peric, Tržič, ulica Trieste 117. 29.18

Fotograf Anton Jeričič postuje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce, galanterije in drobnice. — Jacob Levi, Trst, ulica S. N.ice o 19. 48.11

Podplatov, močnih, finih, iz prvovrstnega usaja, se prodá nekaj parov. — Acquedotto 43, II. nad. desno, od 12—2 pop. 19.9

Hotel Balkan toči izvrsten jabočnik tudi na drobnih nizki cent. 28.60

Iz ljubezni do bližnjega, j. vas sprejme na delo Novo pogrebno podjetje za izdelovanje turvaških krst. Plača se 15 K za komad. 28.95

Prodam opake (kupe), tablice in škrikl za tlak ter tramove za stavbo. Sette Fontane 46, gosilna Predovan. 29.19

Umetno-fotografirni atelje
Trst, ulica del Rivo št. 42 (prihaja) Trst

Trst, ul. del Rivo št. 42

Molzne kože
dobavlja Kozjersko društvo v Pragi E, poštni predal 121.

Dr. Teclazić
specijalist za otroške bolezni se je povrnil in ordinira od 2-4 pop. ul. Stadion G, l. (gledališče Fenice) Telefon št. 26-31

Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchia 12 vogal ulice delle Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE

Kupujem
staro železje in kovine, jeklo, nove in stare železno žico, edino le razrezano in rabljeno male žebelje, nove in rabljene, nove pile in stroje i. t. d.
Anton Černeka, Trst, ulica dell'Olmo št. 4

Amerikansko duble-zlato
v zlatarnici in urarnici
A. Jerman, Trst, ul. Barriera vecchia 19
Velika zaloga dolgih in ovratnih verižic, zapestnic, prstanov, uhanov, obeskov za slike, medaljone i. t. d. Vse stvari so po zmernih cenah, izdelane v najbolj. tovarnah. — Srebro in zlato kupujem in menjam. Pošilja se po povzetju. Ceniki se ne razpošiljajo

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassi di Risparmio št. 5 (Lustko poslajpa)
Kapital in rezerva K 23,300.000.—
Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7-9 Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković, Opaticja, Split, Šibenik, Zadar.
Vloge na knjižica 3% Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdaja. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obilgacije, zastavna pisma, prioritete, srečke, valute, devize, promese itd. Daje gadjuje na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, remours kredit. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic. Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzjavi: JADRANSKA

Uradna ura: od 9 do 1 popoldne

Uradna ura: od 9 do 1 popoldne

Uradna ura: od 9 do 1 popoldne

Uradna ura: od 9 do 1 popoldne